

Belasting van het oppervlaktewater door consumenten, 1990-2018

Indicator | 8 oktober 2020

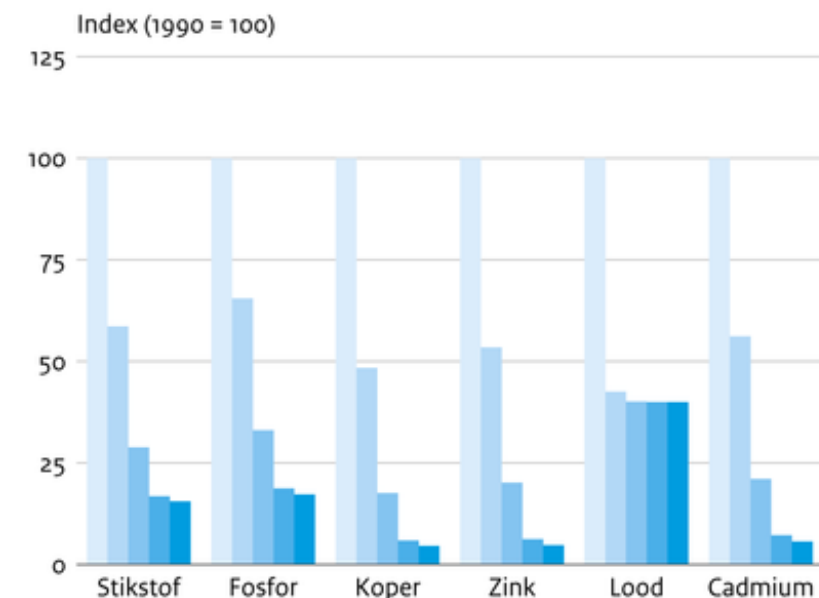
U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De bijdrage aan de landelijke belasting van het oppervlaktewater is laag, behalve voor lood. Het overgrote deel van de emissie naar riool wordt voor de nutriënten en de zware metalen veroorzaakt door consumenten (70-90 procent).

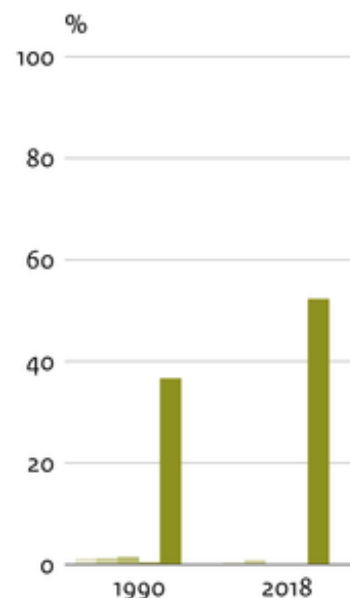
[figuurgroep]

Belasting van oppervlaktewater door consumenten

Trend

Landelijke bijdrage

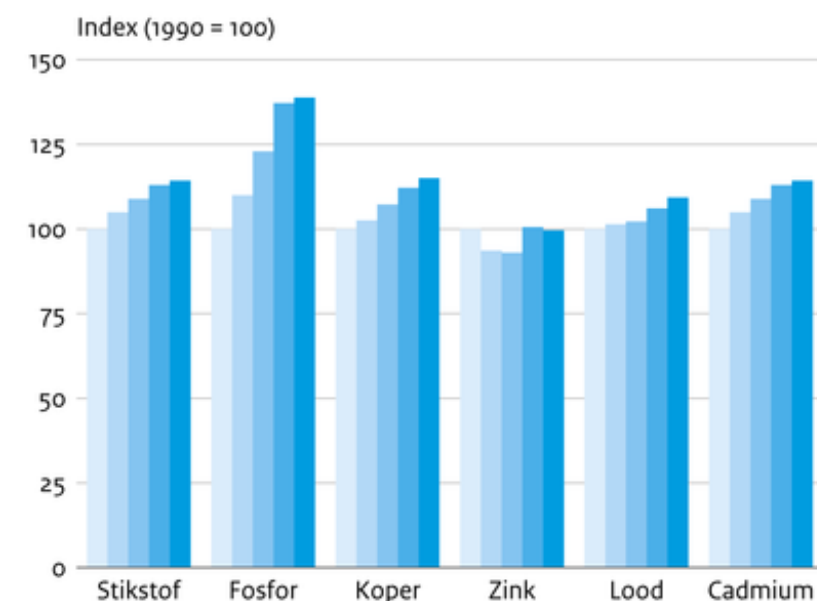
Bron: Emissieregistratie

CBS/aug20
www.clo.nl/nl013921

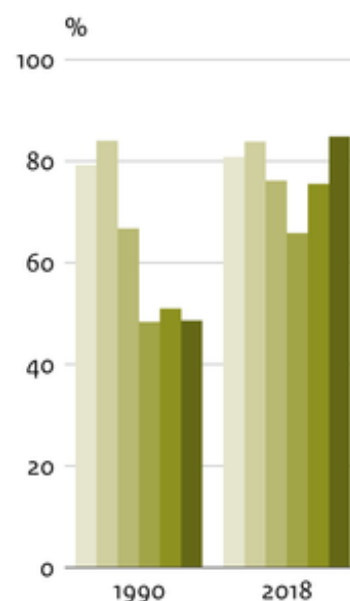
- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xlsx\)](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]

Emissies naar riool door consumenten

Trend

Landelijke bijdrage

Bron: Emissieregistratie

CBS/aug20
www.clo.nl/nl013921

- [Download figuur](#) [5]
- [Download data \(xlsx\)](#) [6]
- [Download data \(ods\)](#) [7]

[/figuurgroep]

Behalve lood beperkte bijdrage aan landelijke belasting oppervlaktewater

De bijdrage van consumenten (voornamelijk huishoudens) aan de belasting van het oppervlaktewater is zeer gering en wordt veroorzaakt door lozingen vanuit een klein aantal huishoudens dat niet op het riool is aangesloten.

De emissies door het verlies van lood in de hengelsport worden toebedeeld aan de doelgroep consumenten en niet meer aan de doelgroep landbouw. De bijdrage vanuit consumenten aan de landelijke belasting van lood is hierdoor 52 procent en is gestegen ten opzichte van 1990. Ook het gebruik van loden hagel en kogels in de jacht wordt toebedeeld aan consumenten, maar uit nieuwe informatie is gebleken dat na 2000 geen loodhagel meer is gebruikt. Tegenwoordig worden

voornamelijk stalen kogeltjes gebruikt.

Grote bijdrage aan emissies op het rioolstelsel

Consumenten lozen voornamelijk op het rioolstelsel. Daarom is de bijdrage aan de landelijke emissies naar riool voor de hier gepresenteerde stoffen hoog (70-90 procent, zie figuur 'emissies'). Door de toename in de bevolking blijven de emissies vanuit consumenten geleidelijk stijgen.

Belasting via riolering en waterzuivering

Het grootste deel van de emissies wordt via het riool afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties, waar het water wordt gezuiverd. Uiteindelijk belandt slechts een veel kleiner deel van deze emissies in het oppervlaktewater. Voor de hier gepresenteerde stoffen varieert dit van 10-25 procent van de aanvoer op de rioolwaterzuiveringsinstallaties. De verontreiniging die als effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallaties en via de overstorten en regenwaterriolen in het water komt, telt mee als belasting van het oppervlaktewater maar wordt beschouwd als een overdracht van het compartiment riolering en waterzuivering naar het milieucompartiment oppervlaktewater.

- [indicator=nl0085]

Achterliggende bronnen

Voor de meeste stoffen is de grootste bron vanuit consumenten de directe lozing van huishoudelijk afvalwater op riool, onder andere spoelwater van toiletten. Een belangrijke bron voor emissies van zink en fosfor is het gebruik van vaatwas blokjes. De corrosie van koperen waterleidingen is de grootste bron van koperemissies.

Naast de lozing van huishoudelijk afvalwater spelen de corrosie van zinken daken en dakgoten en de corrosie van loden stroken en slabben van woningen een grote rol. Deze emissies belanden via afspoeling met hemelwater in het rioolstelsel.

Tot voor kort werd het afsteken van consumentenvuurwerk ook beschouwd als een belangrijke bron van koperemissies, maar nieuwe inzichten hebben er toe geleid dat deze bron nu driekwart lager wordt geschat dan voorheen. Voor lood is de grootste bron het gebruik van lood in de hengelsport.

Geneesmiddelen

Sinds kort worden in de Emissieregistratie ook de emissies van (resten van) geneesmiddelen via huishoudelijk afvalwater naar het riool berekend. De resultaten van deze cijfers zijn in een aparte indicator opgenomen.

- [indicator=nl0592]

Referenties

- Emissieregistratie (2020). [Website Emissieregistratie](#) [8]: jaarcijfers 2018. RIVM, Bilthoven; PBL, Den Haag; CBS, Den Haag; RWS-WVL, Lelystad; WEnR, Wageningen; Deltares, Utrecht; RVO, Utrecht en TNO, Utrecht.

Relevante informatie

- [indicator=nl0085]
- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op de [website van de Emissieregistratie](#) [9].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater door consumenten

Omschrijving

Een klein aantal huishoudens is niet op het riool aangesloten en zorgt voor een geringe belasting van het oppervlaktewater. De meeste emissies van consumenten worden geloosd op het rioolstelsel. In de totale emissies naar oppervlaktewater en riool hebben de consumenten voor de meeste stoffen de grootste bijdrage.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking met de Emissieregistratie (Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-WVL, Deltares, Wageningen Environmental Research, TNO, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [8]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [8]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtmissies, luchtmissies volgens IPCC
In totaal circa 300 stoffen
Circa 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [8] achter Overzicht documenten

Begrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [9] achter Begrippenlijst

Opmerking

Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149]

Betrouwbaarheids codering

Complex. Zie factsheet 'Huishoudelijk afvalwater' op de website van de Emissieregistratie achter 'Overzicht documenten'.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2020). [Belasting van het oppervlaktewater door consumenten, 1990-2018](#) [10] (indicator 0139, versie 21 , 8 oktober 2020). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl013921>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0139> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0139_005g_clo_21_nl.png [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0139-005g-clo-21-nl.xlsx> [4]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0139-005g-clo-21-nl.ods> [5]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0139_006g_clo_21_nl.png [6]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0139-006g-clo-21-nl.xlsx> [7]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0139-006g-clo-21-nl.ods> [8]

<http://www.emissieregistratie.nl/erpubliek/bumper.nl.aspx> [9] <http://www.emissieregistratie.nl/> [10]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl013921>